ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΤΖΙΟΡΤΖΙΟΝΕ

['Ο ἄτυχος ἔρωτας ἑνὸς μεγάλου ζωγράφου τῆς 'Ιταλίας].

'Ο Τζιορτζιόνε θεωρεῖται ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους ζωγράφους τῆς 'Ιταλίας. Τὸ πραγματικό του ὄνομα εἶνε Πύργιος Μπαμπαρέλλι. Στὴ νεότητά του ἐμαθήτευσε στὸν Τιτιανὸ καὶ στὸ Μπελλίνι καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ὡραιότερος, ὁ εὐγενικώτερος στοὺς τρόπους ἱππότης τῆς Βενετίας. Ἡ συντροφιά του ἦταν περιζήτητη καὶ εἶχε τόσο ὡραία φωνή, ὥστε μὲ αὐτὴ εἶχε γοητεύσει ἀναρίθμητες κυρίες τῆς ἀριστοκρατίας. Ἴσως μάλισα αὐτὸς νὰ ἦταν ὁ λόγος ποὺ ὁ μεγάλος ἐκεῖνος ζωγράφος ἤταν τόσο ἀντιπαθητικὸς στοὺς ἄντρες.

'Ο Τζιορτζιόνε δὲν ἀπομακρύνθηκε ποτέ του ἀπὸ τὴ Βενετία, ἡ ὁποία τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν ἡ ἀνθηρότερη πόλη τῆς 'Ιταλίας. Ἦταν ὁ ζωγράφος ποὺ ἤθελε νὰ ζῆ μέσα στὸ θόρυβο τῶν ἑορτῶν, τῶν ἀριστοκρατικῶν ἑσπερίδων καὶ στὴν τύρβη τῆς μεγαλουπόλεως. Τὸ περιβάλλον ποὺ τὸν ἐνέπνεε δὲν ἦταν ἡ ἤρεμη καὶ ἡ σιωπηλὴ ἐξοχή, ἀλλὰ ἡ ξάστερες καὶ θερμές, οἱ λαγγεμένες νύχτες τῆς Βενετίας ποὺ ἀντηχοῦσαν ἀπὸ τὰ γλέντια καὶ τὴ μουσική.

Πολὺ γρήγορα ἔγινε διάσημος. Εἶχε πολλοὺς μαθητάς, οἱ ὁποῖοι δὲν τὸν θεωροῦσαν μονάχα ὡς ἕνα μεγάλο διδάσκαλο, ἀλλὰ καὶ ὡς ἕνα ἐγκάρδιο φίλο. 'Ο μαθητὴς τοῦ Τζιορτζιόνε γινόταν ἀδελφός του...

Ἕνας ὅμως ἀπὸ τοὺς μαθητάς του εἶχε προσελκύση ἰδιαιτέρως τὴν ἀγάπη του : ὁ Πέτρο Λοῦτζο. 'Από τὴν ἡμέρα ποὺ ἐγνωρίσθηκαν, ἀζοῦσαν ἀχώριστοι, μοιραζόταν ὅλες τὶς περιπέτειες τῆς κοσμικῆς ζωῆς καὶ ὅλες τὶς ἀπολαύσεις της. Ἕνα μονάχα δὲν μποροῦσαν νὰ μοιρασθοῦν, τὰ ἔξοδα, γιατὶ ὁ Πέτρο Λοῦτζο ἦταν φτωχός...

'Αλλ' ἂν ὁ μαθητὴς τοῦ Τζιορτζιόνε ἦταν φτωχός, εἶχε ὅμως ἄλλα προτερήματα ποὺ ἐξουδετέρωναν τὴ φτώχεια του. Ἦταν ἐξυπνος, εἶχε ἰδιοφυΐα καὶ ἦταν πάρα πολὺ γοητευτικὸς ὅταν μιλοῦσε. Εἶχε ταξειδέψη σὲ πολλὲς χῶρες, ἂν ἀφήσουμε τὴν 'Ιταλία τῆς ἐποχὴς καμμιὰ γωνιὰ δὲν τοῦ ἦταν ἄγνωστη, καὶ ἦταν ἀνεξάντλητος ὅταν διηγόταν τὶς ἐντυπώσεις του ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ ταξείδια του. 'Ο Τζιορτζιόνε ἔβρισκε πὼς ἡ εὐχάριστες διηγήσεις τοῦ μαθητοῦ του ἦταν ἄρκετὸ ἀντάλλαγμα γιὰ τὰ ἔξοδα ποὺ ἔκαμνε γι' αὐτόν.

Στὰ 1519 ὁ ζωγράφος δὲν ἦταν πειὰ πολὺ νέος στὴν ἡλικία. 'Αλλ' ἡ ἡλικία δὲν εἶχε κατορθώση νὰ γηράση οὔτε τὸ τάλαντό του οὔτε τὴ μορφή του. Ἐξακολουθοῦσε νὰ δημιουργῆ ἀριστουργήματα καὶ νὰ φαίνεται νέος καὶ ὡραῖος. Μά, πρᾶγμα περίεργο, ποτὲ του ὡς τότε δὲν εἶχε ἀγαπήση πραγματικά. Οἱ ἔρωτές του ἦταν ἐλαφροὶ καὶ περαστικοὶ σὰν τὶς ἀποχρώσεις τῶν εἰκόνων του. Ἡ πίκρες τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης τοῦ ἦταν ἄγνωστες. Ἐπερίμεναν, φαίνεται, τὴν ἐποχὴ ποὺ θὰ τὸν ἔβρισκαν ἀρκετὰ ἀδύνατο γιὰ νὰ τσακίσουν τὴν ὡραία ζωή του...

Καὶ τότε παρουσιάσθηκε μπροστά του ἡ μοιραία γυναῖκα. Τὸ νομά της μᾶς εἶνε πειὰ ἄγνωστο σήμερα. Ἦταν ἀριστοκράτισσα, εἶχε περιουσία ; Κι' αὐτὸ εἶνε ἄγνωστο. Τὸ βέβαιο εἶνε ὅτι ἕνα βράδυ ἐμφανίσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ σὲ μιὰ ἑσπερίδα ποὺ ὁ Τζιορτζιόνε ἔδινε στὸ σπίτι του, ὅτι ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση γιὰ τὴν ὡμορφιά της καὶ ὅτι ἐκάρφωσε κατὰ τέτοιον τρόπο τὰ μάτια της πάνω του, ὥστε ἐκεῖνος δὲν μπόρεσε νὰ ἀποσπάση τὰ βλέμματά του ἀπ' τὰ δικά της καὶ ὅτι τὴν ἴδια βραδυὰ ὁ Τζιορτζιόνε ἦταν ἐρωτευμένος μαζὺ της !

'Ο ζωγράφος τότε ἐπῆρε ἰδιαιτέρως σὲ μιὰ γωνιὰ τὸν ἀγαπημένο του μαθητὴ καὶ τοῦ ἔδειξε τὴ γυναῖκα μὲ τὰ δυὸ μαγικὰ μάτια.

— Τί γνώμη ἔχεις γι' αὐτὴν τὴν γυναῖκα ; τοῦ εἶπε.

— Ἔχω τὴ γνώμη πὼς εἶνε πολὺ ὡραία, δάσκαλε, ἀπήντησε ὁ Λοῦτζο καὶ μοῦ φαίνεται πὼς καὶ σὺ δὲν ἔχεις διαφορετικὴ γνώμη.

— Ναί, εἶπε ὁ καλλιτέχνης. Καὶ αἰσθάνομαι ὅτι τὴν ἀγαπῶ. Ναὶ αἰσθάνομαι ὅτι τὴν ἀγαπῶ ὅπως δὲν ἀγάπησα ποτὲ μου ὡς σήμερα.

— Καλὴ ἐπιτυχία λοιπόν, δάσκαλε, εἶπε γελῶντας ὁ Λοῦτζο. Καὶ εὔχομαι ὁ καινούργιος σου ἔρωτας νὰ μᾶς δώση κανένα καινούργιο ἀριστούργημά σου.

Καὶ ὁ Πέτρο Λοῦτζο ἀπομακρύνθηκε, ἀφήνοντας τὸ Τζιορτζιόνε βυθισμένο σὲ ὀνειροπολήματα.

'Εκείνη ἡ νύχτα ὁ μεγάλος ζωγράφος δὲν μπόρεσε νὰ κοιμηθῆ, γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του. Τὴν ἑπομένη ξανασυνήντησε τὴ μοιραία γυναῖκα. 'Αμέσως μόλις τὴν εἶδε τὰ ἔχασε καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τῆς πῆ οὔτε λέξη. Καὶ ὅμως αὐτὸς εἶχε πῆ ὡς τότε ἕνα σωρὸ ὡραῖα λόγια σὲ τόσες γυναῖκες ποὺ εἶχε γνωρίσει στὴ ζωή του.

Ἐκείνη ἦταν ἄραγε ἀντάξια τῆς φλογερῆς ἀγάπης ποὺ αἰσθανόταν γι' αὐτὴν ὁ καλλιτέχνης ; Δυστυχῶς, φαίνεται, ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦταν μονάχα ὡραία !

***

'Από κείνη τὴν ἡμέρα ὁ Τζιορτζιόνε ξέχασε τὸ πᾶν γι' αὐτὴ τὴ γυναῖκα, ἔξω ἀπὸ τὴν τέχνη του, ποὺ ἔμεινε ἡ μόνη της ἀντίζηλος. Τὴν ἀγαποῦσε μὲ τὴ διπλὴ καρδιά, τοῦ καλλιτέχνη καὶ τοῦ ἀνθρώπου, μὲ τὴν ἀγάπη ἐκείνη ποὺ κάνει τὴ γυναῖκα ἄγγελο...

'Η ἐποχὴ ἐκείνη ὑπῆρξε γιὰ τὸ Τζιορτζιόνε μιὰ ἐποχὴ ποιήσεως καὶ ἐκστάσεως. Τὰ ἔργα ποὺ δημιούργησε τότε, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὴ μοιραία γυναῖκα εἶνε ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῶν αἰώνων.

'Ο Τζιορτζιόνε εἶχε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴ φίλη του, τὴν ὁποία εἶχε πάρει καὶ στὸ μέγαρό του, ὅπου συζοῦσαν. Εἶχε τὴν ἀπεριόριστη ἐκείνη ἐμπιστοσύνη ποὺ αἰσθάνονται μονάχα οἱ εὐγενικὲς καρδιὲς καὶ οἱ ἀνώτεροι ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἄφηνε καμμιὰ φορὰ τὸ σπίτι του γιὰ νὰ ἐπισκεφθῆ καμμιὰ μεγάλη κυρία ποὺ φιλοδοξοῦσε νὰ ἔχη τὸ πορτραῖτο της καμωμένο ἀπὸ τὰ χέρια του, ὁ Πέτρο - Λοῦτζο ἔμενε μόνος μὲ κείνη τὴν ὁποία ὁ καλλιτέχνης δὲν ἤθελε ποτέ του ν' ἀποχωρισθῆ, ὄχι ἀπὸ φόβο καὶ δυσπιστία, ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπη...

'Επέρασε πολὺς καιρὸς ἔτσι καὶ ὁ Τζιορτζιόνε ἔννοιωθε τὸν ἑαυτό του εὐτυχισμένο. 'Η δόξα, ὁ πλοῦτος, ἡ ἀγάπη : τί ἄλλο ἤθελε ; Εὔθυμος καὶ ἀνυποψίαστος ἐγύριζε τὸ βράδυ κοντὰ στὴ φίλη του, χωρὶς νὰ τοῦ περνᾶ καθόλου ἡ ἰδέα, ὅταν τὴν ἔβλεπε νὰ χαμηλώνη τὰ μάτια της μπροστά του, ὅτι ἐκείνη κάτι τοῦ ἔκρυβε. Νόμιζε, ὅτι τὰ μάτια τῆς γυναίκας τὰ χαμηλώνουν περισσότερο τὰ εὐγενικὰ παρὰ τὰ ἔνοχα αἰσθήματα.

Κι' οὔτε τὸ μαθητή του, τὸ Λοῦτζο, μποροῦσε νὰ ὑποψιασθῆ. Τὸν ἤξερε καλὸ καὶ εὐγενικό, τὸν εἶχε ἀγαπήσει σὰν ἀδελφό του, τὸν εἶχε ἀναδείξει καὶ τοῦ εἶχε ἀνοίξει διάπλατα τὸ δρόμο τῆς ἐπιτυχίας καὶ τῆς δόξας. 'Ο Τζιορτζιόνε ἐπίστευε καὶ δὲν ἔβλεπε τίποτε, οὔτε τὴν ἔνοχη ἀμηχανία τοῦ φίλου μερικὲς φορές, οὔτε τὰ συχνὰ κοκκινίσματα τῆς φίλης του, ὅταν κοντά της ἐζητοῦσε τὴν ἔμπνευση καὶ τὴ χαρά...

'Εν τούτοις ἕνα βράδυ συνέβη κάτι ποὺ τοῦ ἀπεκάλυψε τὰ πάντα. Καθὼς ἐγύρισε στὸ σπίτι του τὸ βρῆκε ἄδειανό. Οὔτε ἡ φίλη του, οὔτε ὁ φίλος του, βρισκόντουσαν ἐκεῖ !

'Ο Τζιορτζιόνε ὡστόσο στὴν ἀρχὴ δὲν ἀνησύχησε καὶ πολύ.

'Ο ἄνθρωπος θέλει νὰ ἀμφιβάλη πάντοτε, ὅταν πρόκειται γιὰ τὴ δυστυχία του. 'Αλλὰ μαζὺ μὲ τὶς ὧρες ποὺ περνοῦσαν ἔφυγε καὶ ἡ ἀμφιβολία τοῦ καλλιτέχνου. Τότε κατάλαβε ὅλο τὸ μέγεθος τῆς δυστυχίας του. Ἔμεινε μόνος του, καρφωμένος ἐκεῖ στὴ θέση του, ἐκμηδενισμένος καὶ ἐξαντλημένος.

Ὑπάρχουν δυστυχήματα ἀναπάντεχα, μπροστὰ στὰ ὁποῖα ἡ θέληση συντρίβεται καὶ τὸ θάρρος ἐγκαταλείπεται. Ἔτσι καὶ ὁ Τζιορτζιόνε οὔτε σκέφθηκε νὰ ἐκδικηθῆ τὸν Πέτρο - Λοῦτζο γιὰ τὴν ἀτιμία του.

Ὅταν ἐπέρασε ἡ πρώτη στιγμὴ τοῦ πόνου του, ὁ καλλιτέχνης ἄρχισε νὰ ὀνειροπολῆ. Κι' ἔπειτα τὰ μάτια του ἄρχισαν νὰ δακρύζουν καθὼς θυμόταν μιὰ - μιὰ τὶς χαρούμενες σκηνὲς τοῦ παρελθόντος. Ἐπὶ ὧρες ὁλόκληρες ἔκλαιε ἀδιάκοπα σὰ μωρὸ παιδί... 'Επὶ τέλους, ὅταν συνῆλθε, σηκώθηκε ἀποφασιστικὰ καὶ βγῆκε ἔξω.

'Η Βενετία ἦταν ὡραία ἐκείνη τὴ νύχτα. 'Ο οὐρανὸς της ἤταν καταγάλανος, τὸ φεγγάρι της λαμπρὸ καὶ ὁ ἀέρας της δροσερός. 'Ο ζωγράφος ἐγύρισε πολλὴ ὥρα, χωρὶς σκοπὸ καὶ χωρὶς ἐλπίδα. Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ ξημερώνη. 'Η Βενετία ξυπνοῦσε ὠμορφη μπρὸς στὸν ἥλιο, ὁ θόρυβος καὶ τὰ τραγούδια ξανάρχισαν, ὅλα ξαναβρῆκαν τὴ ζωή τους, μὲ τὰ πάθη τους καὶ μὲ τὰ ὄνειρά τους. 'Ο Τζιορτζιόνε ξαναγύρισε στὸ σπίτι του, μὰ τὸ βρῆκε ἄδειο, ὅπως καὶ τὴν προηγουμένη ἡμέρα. Εἶχε δυνατὸ πυρετό...

'Ο καλλιτέχνης εἶχε γερὸ ὀργανισμὸ καὶ ἐπάλαιψε πολὺν καιρὸ μὲ τὴν ἀρρώστεια ποὺ τὸν ἔρριξε χάμω. Μὰ δὲν ἐβάσταξε ὡς τὸ τέλος. Ἕνα ὡραῖο πρωϊνό, τὴν ὥρα ποὺ ὁλόκληρη ἡ Βενετία χαμογελοῦσε, ὁ Τζιορτζιόνε, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλείτερους ζωγράφους ποὺ ἐγνώρισε ἡ 'Ιταλία, ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια του. Ἕνα βαθὺ παράπονο ἤτανε ζωγραφισμένο στὸ ἀσάλευτο πρόσωπό του, ὅταν οἱ φίλοι του πῆγαν στὴν ἐκκλησία ν' ἀσπασθοῦν τὸ νεκρό του.

"Ὑστερ' ἀπὸ ἑφτὰ χρόνια ὁ Πέτρο Λοῦτζο ποὺ δὲν εἶχε ξαναφανῆ στὸ μεταξύ, ἐσκοτώθηκε πάνω σὲ μιὰ μάχη μὲ τοὺς αὐστριακούς, ἐθελοντὴς μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ λοχαγοῦ στὸ βενετσιάνικο στρατό. Κανεὶς ποτὲ δὲν ἔμαθε τί ἀπέγινε ἡ ἄλλη, ἡ μοιραία ἐκείνη γυναῖκα.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶχαν τὰ αὐτὰ προτερήματα καὶ ἕλατώματα θὰ ἦτο εὔκολον νὰ εὑρίσκη καθεὶς χαρακτῆρας σᾶν τὸν δικό του.

Ἡ σκέψις τοῦ ἀφημέρου τῆς ζωῆς εἶνε ἕνα τίναγμα ποὺ μᾶς ξυπνᾶ ἀπὸ τὸν λήθαργο τῶν παθῶν μας.

'Ο δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων σ' αὐτὸ τὸν κοσμο εἶνε ὁ φιλάργυρος. 'Αξιοδάκρυτος καὶ κακομοίρης !...